

۱۲۴۱۰۴
شماره ۱۲۴

انتشارات مشاوران آموزش

ناشر تخصصی عمومی و علوم انسانی

پایه یازدهم
نظام جدید

تاریخ

درسنامه جامع و کامل
مشاوره درسی
جداول مقایسه‌ای
تبدیل تصویر به تمرین
۹۵۵ تمرین
پاسخ‌های تشریحی

مؤلفین:

ریحانه لطفی
ارغوان محرمی
سکینه سادات سعیدیان

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

دفتر انتشارات
تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین،
کوچه مهر، پلاک ۱۸
تلفن: ۶۶۹۵۳۲۰۵

دفتر فروش
تلفن: ۶۶۹۷۵۷۲۷

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور :
: لطفی، ریحانه، ۱۳۶۹ -
: تاریخ پایه یازدهم نظام جدید:
درسنامه جامع و کامل مشاوره
درسی... / مولفین ریحانه لطفی،
ارغوان محرمی، سکینه سادات سعیدیان
: تهران: مشاوران آموزش، ۱۳۹۷.
: ۱۸۴ ص: ۲۹×۲۲ س.۳
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۰۹۱-۹
وضعیت فهرست نویسی : فیپا مختصر
شناسه افزوده : محرمی، ارغوان، ۱۳۷۳ -
شناسه افزوده : سعیدیان، سکینه سادات، ۱۳۴۱ -
شماره کتابشناسی ملی : ۵۳۳۹۲۰۵

عنوان تاریخ پایه یازدهم انسانی
ناشر مشاوران آموزش
لینتوگرافی، چاپ و صحافی سحر گرافیک - طلایی
شمارگان ۱۳۰۰ نسخه
قطع رحلی
نوبت چاپ اول - ۱۳۹۷
قیمت ۲۵۰۰۰ تومان
شابک ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۰۹۱-۹

انتشارات مشاوران آموزش
ناشر تخصصی عمومی و علوم انسانی

آشنایی با گروه تولید کتاب تاریخ یازدهم انسانی

خانواده تالیف

مدیر اتاق علمی
production manager

ریحانه لطفی
متولد ۱۳۶۹
کارشناسی ارشد
تا زمانی که بی ک
درس بخوانم زمان را هدر
دادم، بخوانید تا زمانه

مؤلفین
written by

ریحانه لطفی
متولد ۱۳۶۹
کارشناسی ارشد
ارغوان محرمی
متولد ۱۳۷۳
کارشناسی
سکینه سادات سعیدیان
متولد ۱۳۴۱
کارشناسی ارشد تاریخ
اعضای اتاق علمی تاریخ
برای درک بهتر جامعه امروزمان نیاز به آگاهی از سرگذشت دیروزمان
است

خانواده طراحی و چاپ

طراح جلد
Cover designer

آذر سعیدی منش
متولد ۱۳۶۷
کارشناسی ارشد گرافیک
تاریخ ایران پر از هنر و تصویر
است، با استفاده از آن‌ها برایتان
مرتبط‌ترین تصویر با مطالب کتاب
را انتخاب کردیم.

صفحه‌آرا
Page designer

کیوان موسویان
متولد ۱۳۶۸
کارشناسی
مطالعه راحت‌تر و انتقال دقیق مطالب،
اولویت مادر صفحه‌آرایی کتاب بود.

ناظر چاپ
publishing supervisor

مختار زندی
متولد ۱۳۶۱
زحمت زیادی کشیده شده تا این
کتاب با کیفیت خوب به دست
شما عزیزان برسد. از مطالب آن
لذت ببرید.

سخن ناشر

سال ۷۸ بود. بازار نشر کشور، پر بود از کتاب‌های رشته ریاضی و تجربی. مثلاً اگر می‌خواستی یک کتاب زیست‌شناسی بخری، می‌توانستی حداقل ۴۰ عنوان کتاب پیدا بکنی از ناشران مختلف. اما اگر می‌خواستی مثلاً کتاب جامعه‌شناسی پیدا بکنی، هیچ ناشری را پیدا نمی‌کردی. چرا؟ به این دلیل که تصور ناشران این بود که دانش‌آموز علوم انسانی، کتاب نمی‌خرد! و از طرف دیگر، تصور عمومی در آن سال‌ها این بود که «علوم انسانی مهم نیست!»

سال ۷۹، بخش انتشارات موسسه مشاوران آموزش، تأسیس شد و در همان سال اول، ۹ کتاب چاپ کرد که ۷ کتاب آن از کتاب‌های رشته علوم انسانی بود. یادم هست که در نمایشگاه بین‌المللی کتاب در همان سال‌ها، همکاران ناشرم، می‌گفتند: «می‌خواهید در رشته ریاضی و تجربی کتاب بدهید؟» و این جمله به این معنا بود: «رشته علوم انسانی که نمی‌فروشد!»

سال ۸۵ انتشارات مشاوران آموزش با فاصله‌ای بسیار معنادار مهم‌ترین نشر آموزشی و کمک آموزشی علوم انسانی کشور بود.

ما اعتماد کردیم بر آنچه درست می‌دانستیم. اعتماد کردیم بر «رشته علوم انسانی» دانش‌آموزان علوم انسانی» و بعد از ما ناشران دیگر نیز در این عرصه کتاب دادند.

این حرف‌ها را می‌گویم:

۱. باور دارم که تلاش ما در این سال‌ها، باوری را پرورش داد که «علوم انسانی را باید جدی گرفت!»

۲. می‌دانم که بسیاری بنیادین در تدوین کتاب‌های آموزشی رشته علوم انسانی ایجاد کردیم و آن، بر اساس این باور بود که بگوییم تمامی درس‌های علوم انسانی جدی است و عطا‌رای ادبیات و عربی و ریاضی و منطق و فلسفه کتاب آموزشی ننویسید بلکه دروس دیگر نیز مهم هستند.

۳. از همه مهم‌تر این نهال را کاشتیم و امیدواریم هر چه زودتر به درختی پر بار تبدیل شود که: «دروس علوم انسانی، دروس حفظی نیست.» و آرزویم چیست؟

آرزویم این است که دانش‌آموزان علوم انسانی، دبیران علوم انسانی، این را بدانند که «نوشتن برای علوم انسانی» آن چنان است که دوست داشتیم و دوست داشتیم به بهترین شکلش انجام داده باشیم و امیدوارم موفقیت نسبی در این راه کسب کرده باشیم.

با وجود تلاش بسیار آموزش و پرورش در تدوین کتب مناسب گاه شاهد این واقعیت تلخ هستیم که این تلاش در تدریس دیده نمی‌شود، تلاش برای مفهومی کردن مطالب کتاب تاریخ و خارج کردن محتویات این کتاب‌ها از حالت حفظی، ولی این تلاش باید با جهت‌گیری مناسب در زمان تدریس اتفاق بیافتد، تاریخ درسی ست که با کوچکترین خطا ممکن است به درسی صد در صد حفظی تبدیل شود، این رویداد باعث می‌شود که تنها دانش‌آموز در رسیدن به یادگیری ناتوان شود، حتی باعث ترس و وحشت از این درس می‌شود، برای فهم بهتر تاریخ نیاز است تنها چند نکته ریز در عین حال مهم رعایت کنیم چه در تدریس معلم و چه در یادگیری دانش‌آموز:

توالی رویدادها: به جای حفظ هر دوره به توالی رویدادها بپردازیم، لزوماً مفهوم توالی رویداد آگاهی از آمدن هر سلسله پس از سلسله دیگر نیست، توالی رویداد به معنای درک میزان تاثیر هر رویداد بر رویداد دیگر است، به عنوان مثال تاثیر هجوم مغول بر گرایش به تصوف، خواندن این سلسله برای دانش‌آموز قطعاً معنای حفظ آن را دارد ولی زمانی که برای دانش‌آموز باز شود که هجوم مغول و وحشت ناشی از یک سو و ناامیدی از فردایی که مشخص نیست از سوی دیگر باعث گرایش به امور غیر طبیعی می‌شود، از جمله امور غیر طبیعی گرایش به انواع و اقسام فرقه‌های صوفیانه ست.

کلی‌نگری: کلی‌نگری تنها به معنای عبور و ناپایده گرفتن جزئیات نیست، که این معنا قطعاً در فهم تاریخ خطا ایجاد می‌کند، کلی‌نگری به معنای درک کلی مطالب و رویدادهاست، به عنوان مثال در نگرش کلی؛ هر سلسله دارای سه مرحله اساسی است؛ تاسیس، تثبیت و شکوفایی در نهایت سقوط، ولی صرف آگاهی از این سه مرحله به معنای فهم دقیق تاریخ نیست، با مطالعه برخی از جزئیات و در نهایت ریختن آن‌ها در قالب این سه مرحله، می‌توان کلیت یک رویداد را درک و با استفاده از کلی‌نگری جزئیات آن را دسته‌بندی نمود.

قرن رویدادها: به جای تلاش برای حفظ سال هر رویداد قرن آن را مورد نظر داشته باشید، با این کار به طور حتم از درگیری حفظ سال دور خواهید شد، در مطالب کتاب نیز بیشتر تکیه بر قرن است تا سال دقیق.

این سه ابزار برای فهم بهتر کتاب‌های تاریخ شما به طور حتم مفید خواهد بود. در نظر داشته باشید بخشی از هدف درس کتاب تاریخ شما کسب نمره است، برای دانش‌آموز علوم انسانی، آگاهی از وقایع گذشته نیاز اساسی است تا به فهم درستی از رویدادهای روز خود برسد.

فهرست

فصل اول: تاریخ‌شناسی

- درس ۱: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی ۸
درس ۲: روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک ۱۵

فصل دوم: ظهور اسلام، حرکتی تازه در تاریخ بشر

- درس ۳: اسلام در مکه ۲۳
درس ۴: امت و حکومت نوری در مدینه ۳۱
درس ۵: تثبیت و گسترش اسلام در دوران خلفای نخستین ۴۱
درس ۶: امویان بر مسند قدرت ۴۹
درس ۷: جهان اسلام در عصر خلافت عباسی ۵۹

فصل سوم: ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه

- درس ۸: اسلام در ایران؛ زمینه‌های ظهور تمدن ایرانی اسلامی ۷۱
درس ۹: ظهور و گسترش تمدن ایرانی اسلامی ۸۱
درس ۱۰: ایران در دوران غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی ۹۰
درس ۱۱: حکومت، جامعه و اقتصاد در عصر مغول تیموری ۱۰۲
درس ۱۲: فرهنگ و هنر در عصر مغول تیموری ۱۱۰
درس ۱۳: تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی ۱۱۷
درس ۱۴: فرهنگ و تمدن در عصر صفوی ۱۲۸

فصل چهارم: اروپا در قرون وسطا و عصر جدید

- درس ۱۵: قرون وسطا ۱۳۷
درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید ۱۴۵
پاسخنامه تشریحی ۱۵۶

● کتب نظام قدیم و جدید

شاید به نظر برسد فرم کتاب‌های تاریخ در نظام قدیم و جدید تفاوت چندانی با هم نداشته باشند، در ظاهر هم اینگونه است ولی با مطالعه کتاب و مقایسه کتب تاریخ نظام قدیم و نظام جدید در می‌یابیم روند کتاب‌ها تفاوت محسوسی دارد، بیشتر به سمت مفهومی شدن پیش رفته است، تخصصی‌تر به مباحث پرداخته شده است و در نتیجه روندی متفاوت را پیش گرفته است، با این اوصاف دانش‌آموز نظام جدید نیز برای فهم مطالب نیاز به ابزارهایی متفاوت با دانش‌آموز نظام قدیم دارد، ولی این ابزارها چیست؟

● هدف از تغییرات کتب دو نظام

پاسخ به این پرسش نیازمند آگاهی دقیق از اهداف مولفین کتاب درسی برای تغییرات اعمال شده است، برای فهم بهتر این مطلب نیاز است ابتدا مقدمه کتاب درسی را خوب بخوانید، در مقدمه کتاب اشاره به تحلیل و درک رویدادها دارد، اشاره به عدم حفظی بودن مطالب و در نهایت اشاره به استفاده از ابزارهای مختلف مثل کادرهای بررسی شواهد و مدارک و فعالیت‌ها برای مفهومی‌تر کردن کتاب. در نتیجه هدف کتب جدید تلاش برای مفهومی کردن است.

● ما برای مفهومی کردن کتاب چه کرده‌ایم؟

کتاب کمک آموزشی به ما می‌تواند مفاهیم مندرج در کتاب درسی را برای دانش‌آموز ساده‌تر کند، در این کتاب برای این منظور با استفاده از درسنامه‌ای هدفمند بر اساس شیوه کلی‌نگری که در درسنامه بدان اشاره شد تلاش شده است به مفهومی‌تر کردن تاریخ کمک شود. ابزار دیگری که برای این هدف از آن استفاده شده است؛ مشاوره‌های درسی است برای تلاش در ایجاد توالی ویدادها که در مقدمه بدان اشاره شد. در انتها مولفین این کتاب از شما درخواست دارند که کتب درسی خود را تنها به خاطر کسب نمره نخوانید، زمان شما ارزشمندتر از سرگرفتن است، بیاموزید، بیاندیشید و در نهایت عضو موثری در جامعه باشید، دانش‌آموز علوم انسانی قطعاً توانایی تغییرات بزرگی در جامعه را دارد به شرط اینکه «دانستن» را بیاموزد.